

BIULETYN KANCELARII

NR 210/CZERWIEC 2009

W TYM NUMERZE:

- 1** Aktualności
- 2** Analizy tematyczne
- 3** Orzecznictwo

Aktualności

ZAMKNIĘCIE ROKU OBROTOWEGO: DO 30 CZERWCA TRZEBA ZATWIERDZIĆ SPRAWOZDANIE FINANSOWE

Wszystkie części sprawozdania finansowego muszą być zatwierdzone do 30 czerwca. Tymczasem często uchwała dotyczy tylko bilansu i rachunku zysków i strat.

Spółki, których rok obrotowy pokrywa się z kalendarzowym, do końca czerwca muszą zatwierdzić roczne sprawozdanie finansowe. Obowiązek ten spoczywa na tzw. organie zatwierdzającym, czyli np. w spółkach osobowych (z wyjątkiem spółek komandytowo-akcyjnych i cywilnych) na wspólnikach.

Jak twierdzi Julia Siewierska, dyrektor w Europejskim Centrum Audytu, spółki często nie zatwierdzają wszystkich elementów składowych sprawozdania. Ograniczają się do przyjęcia bilansu i rachunku zysków i strat.

– Wspólnicy powinni pamiętać o wymogach formalnych i zatwierdzać kompletne sprawozdania – podkreśla nasza rozmówczyni.

Zdarza się, że w momencie zatwierdzania sprawozdania spółek akcyjnych zgromadzenie wspólników podejmuje uchwałę odnośnie do przekazania zysku wygenerowanego w danym roku obrotowym, zapominając o obowiązku tworzenia kapitału zapasowego na pokrycie strat. Ekspert wyjaśnia, że na kapitał ten powinno się przelewać co najmniej 8 proc. zysku za dany rok obrotowy, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej 1/3 kapitału zakładowego

Źródło: „Gazeta Prawna”, 23.06.2009 r., Agnieszka Pokojska

PIT/CIT: VAT OD SPRZEDAŻY PREMIOWEJ BĘDZIE KOSZTEM

VAT należny od towarów wydanych przy sprzedaży premiowej ma być kosztem. Przy takim przekazaniu towarów podatek należny zwykle jednak nie wystąpi. W niektórych sytuacjach organizator sprzedaży premiowej pełni funkcję płatnika PIT.

Do kosztów podatkowych będzie można zaliczyć VAT należny od nieodpłatnie przekazanych towarów w ramach tzw. sprzedaży premiowej. Rozwiązanie takie zakłada projekt zmian w ustawach o PIT i CIT autorstwa Komisji Przyjazne Państwo, który jest po pierwszym czytaniu w Sejmie.

Obecnie możliwość zaliczenia do kosztów VAT należnego zależy od tego, czy w konkretnej sytuacji sprzedaż premiową można zakwalifikować do działań o charakterze reklamowym.

Zdaniem ekspertów sama idea proponowanej zmiany jest słuszna.

Podatnik wydający nieodpłatnie nagrody nabywcom sprzedawanych towarów powinien być traktowany nie gorzej niż podatnik, który prezenty lub nagrody wydaje jedynie potencjalnym odbiorcom swoich produktów w ramach działań reklamowych.

Jednak warto zwrócić uwagę na fakt, że głównym grzechem obowiązujących regulacji w podatku dochodowym jest odwoływanie się do nieobecnego już w ustawie o VAT pojęcia przekazania lub zużycia przez podatnika towarów lub świadczenia usług na potrzeby reprezentacji i reklamy.

W tej sytuacji postulować raczej należy ujednoczenie zasad kwalifikowania do kosztów VAT należnego związanego z nieodpłatnym przekazaniem przez podatnika towarów na cele związane z prowadzonym przez niego przedsiębiorstwem, w tym działalność reklamową, reprezentacyjną, promocję czy sprzedaż premiową itp.

Zdaniem ekspertów, wobec kształtującej się linii orzeczniczej w sprawie braku obowiązku naliczania należnego VAT z tytułu nieodpłatnego przekazania towarów na cele związane z prowadzonym przedsiębiorstwem może się jednak okazać, że reakcja ustawodawcy jest spóźniona.

Nieodpłatne przekazanie towarów w związku z prowadzonym przedsiębiorstwem, czyli również w ramach sprzedaży premiowej, nie podlega VAT. Ustawodawca zamierza zatem zezwolić na wrzucanie w koszty podatku od transakcji, która nie podlega opodatkowaniu.

Organy podatkowe stoją na stanowisku, że jest inaczej, jednak orzecznictwo sądów administracyjnych nie pozostawia w tej materii wątpliwości.

– Wyrok potwierdzający, że takie przekazania nie podlegają VAT, wydał 23 marca 2009 r. NSA w powiększonym (siedmioosobowym) składzie – podkreśla jeden z ekspertów.

Można się jednak spodziewać, że niektórzy podatnicy skorzystaliby z zaproponowanych zmian. Byliby to podatnicy, którzy w celu uniknięcia sporu z organami podatkowymi opodatkują nieodpłatne przekazania, a następnie zaliczą zapłacony od nich VAT do kosztów.

– Takie postępowanie wiąże się z ryzykiem, gdyż za jakiś czas organy mogą zmienić stanowisko w kwestii opodatkowania przekazania, o których mowa, i uznać, że podatek od nich zapłacony nie był należny, a zatem nie mógł być zaliczony do kosztów – ostrzega inny specjalista z branży podatkowej

Organizator sprzedaży premiowej, obok rozstrzygnięcia kwestii rozliczenia kosztów uzyskania przychodów związanych z zakupem nagród oraz naliczenia VAT, musi jeszcze pamiętać, że w niektórych sytuacjach ciężą na nim obowiązki płatnika PIT.

Przekazanie osobie fizycznej nagrody związanej ze sprzedażą premiową zasadniczo wiąże się z obowiązkiem zapłaty PIT. Wyjątek dotyczy sytuacji, gdy jednorazowa wartość nagrody nie przekracza 760 zł.

Dla skorzystania ze zwolnienia konieczne jest, aby otrzymanie prezentu nie wiązało się z prowadzoną przez podatnika działalnością gospodarczą.

W przypadku gdy warunki do zwolnienia nie są spełnione, organizujący sprzedaż premiową jest obowiązany do pobrania zryczałtowanego podatku dochodowego w wysokości 10 proc. wartości nagrody.

Ze względu na charakter sprzedaży premiowej, w której nagroda ma charakter rzeczowy, podatnik zobowiązany jest wpłacić płatnikowi kwotę zaliczki lub należnego zryczałtowanego podatku przed udostępnieniem nagrody.

Źródło: „Gazeta Prawna”, 23.06.2009 r., Magdalena Pokojska

ZAPOMOGI DO 638 ZŁOTYCH BĘDĄ CZĘŚCIOWO ZWOLNIONE Z PODATKU

Zapomogi wypłacane związkowcom oraz kwoty otrzymywane przez pracowników z funduszu socjalnego będą częściowo zwolnione z podatku.

Katalog zwolnień z PIT zostanie rozszerzony o zapomogi wypłacane z funduszy związków zawodowych. Dotychczas zwolnienie z podatku było stosowane w przypadku zapomóg związanych ze zdarzeniami losowymi. Zmianę zakłada rządowy projekt nowelizacji ustawy o PIT, który jest po pierwszym czytaniu w Sejmie. Nowelizacja jest elementem działań antykryzysowych uzgodnionych w Komisji Trójstronnej. Zgodnie z projektem zwolnieniem będą objęte zapomogi wypłacane ze środków zakładowej organizacji związkowej pracownikom należącym do tej organizacji do wysokości nieprzekraczającej w roku 638 zł. Ponadto na podstawie zmienianego art. 21 ust. 1 pkt 67 ustawy o PIT (t.j. Dz.U. z 2000 r. nr 14, poz. 176 z późn. zm.) z podatku zwolnione będą również kwoty otrzymane przez pracownika ze środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych lub funduszy związków zawodowych wydatkowane na cele działalności socjalnej. Dziś zwolnienie to odnosi się wyłącznie do świadczeń rzeczowych. Zmianie nie ulegnie limit kwotowy zwolnienia. Nadal będzie nim objęta wartość otrzymanego świadczenia nieprzekraczająca w roku podatkowym 380 zł. Zwolnieniem z opodatkowania w dalszym ciągu nie będą objęte bony, talony i inne znaki uprawniające do ich wymiany na towary i usługi. Nowelizacja ma wejść w życie w dniu ogłoszenia i będzie stosowana do dochodów uzyskanych w 2009 roku.

Zmiany przewiduje też drugi z projektów rządowych, którym Sejm zajmował się w piątek. Projekt ustawy o łagodzeniu skutków kryzysu ekonomicznego dla pracowników i

przedsiębiorców wprowadza możliwość zaliczania do kosztów uzyskania przychodu wpłat na zakładowy fundusz szkoleniowy. Warunkiem jest wykorzystanie pieniędzy z funduszu w roku podatkowym, w którym zostały zgromadzone, lub najpóźniej w roku następnym. Oba projekty zostały skierowane do Komisji Finansów Publicznych.

Źródło: „Gazeta Prawna”, 22.06.2009 r., Magdalena Majkowska

TUSK: EWENTUALNA PODWYŻKA PODATKÓW 2010 r.

Jeszcze tego lata rząd poinformuje o ewentualnych planach dotyczących podwyższenia podatków na 2010 rok - poinformował w środę premier Donald Tusk.

Zobacz także:

"Nie wykluczam, że będzie to konieczne" - zaznaczył Tusk.

"Osobiście jeszcze tego lata poinformuję o naszych zamiarach dotyczących ewentualnych zmian podatkowych, czyli ewentualnej podwyżki podatków na rok 2010" - powiedział w środę dziennikarzom premier. "Nie wykluczam, że będzie to konieczne" - zaznaczył Tusk.

Minister finansów Jacek Rostowski powiedział we wtorek, że w tym roku rząd nie przewiduje wzrostu podatków, "ale jest jasne, że w sytuacji, w której mamy do czynienia z tak poważnym kryzysem, będziemy musieli na 2010 i 2011 określić ścieżkę poprawy finansów publicznych" - mówił.

Dodał, że będzie się ona składała z dwóch elementów. "Z jednej strony z prawdziwych oszczędności wynikających ze zmian systemowych w administracji publicznej i w różnych aspektach wydatków publicznych. Ale także jest możliwe, że będzie wymagała wzrostu niektórych podatków. O tym będziemy decydowali w kontekście prac nad budżetem na rok 2010, tzn. późnym sierpniem i we wrześniu" - powiedział Rostowski.

We wtorek rząd poinformował, że tegoroczny deficyt wyniesie 27 mld zł, będzie o 9 mld zł wyższy niż planowany. Zgodnie z przewidywaniami wzrost PKB na ten rok ma być na poziomie 0,2 proc.

Źródło: „Gazeta Prawna”, za: PAP, 24.06.2009 r.

ODSETKI OD ZALEGŁOŚCI PODATKOWYCH NIŻSZE O 0,5 PROC.

Od dziś (25 czerwca) odsetki od zaległości podatkowych wynoszą 10 proc. w skali roku zamiast dotychczasowych 10,5 proc. Jest to skutek wczorajszej obniżki stóp procentowych.

Wskutek wczorajszej obniżki stóp procentowych przez Radę Polityki Pieniężnej (RPP) od dziś stopa lombardowa wynosi 5 proc. Oznacza to, że stawka odsetek za zwłokę od zaległości podatkowych wynosi 10 proc. zamiast dotychczasowych 10,5 proc. kwoty zaległości w stosunku rocznym. RPP obniżyła na wczorajszym posiedzeniu stopy procentowe o 25 punktów bazowych. Skutkiem decyzji rady jest obniżka stawki odsetek za zwłokę od zaległości podatkowych. Zgodnie z Ordynacją podatkową wynoszą one 200 proc. podstawowej stopy oprocentowania kredytu lombardowego, ustalonej zgodnie z przepisami o NBP.

Źródło: „Gazeta Prawna”, 25.06.2009 r., Ewa Konderak

WYPADKOWE POD NOWYM TYTUŁEM

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej przygotowało projekt rozporządzenia w sprawie ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy

Zastąpi ono rozporządzenie Rady Ministrów z 28 lipca 1998 r.

Nowa regulacja jest tylko trochę inna. Zniknie przepis zobowiązujący pracodawcę do przechowywania protokołu powypadkowego wraz z pozostałą dokumentacją powypadkową przez dziesięć lat. Nakaz ten znajdzie się w art. 234 § 31 kodeksu pracy (tak wynika z wchodzącej w życie 3 lipca ustawy z 22 maja 2009 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych innych ustaw).

Dla pracodawców i pracowników wydanie nowego rozporządzenia nie oznacza więc zmiany procedury postępowania, gdy dojdzie do wypadku przy pracy. Nadal trzeba zabezpieczyć jego miejsce, powołać zespół powypadkowy i sporządzić protokół.

Resort uzasadnia wydanie nowego rozporządzenia zmianą treści upoważnienia ustawowego zawartego w art. 237 § 1 k.p. Ma wejść w życie po 14 dniach od ogłoszenia.

Źródło: „Rzeczpospolita”, 25.06.2009 r., Magdalena Januszewska

Analizy tematyczne

KIEDY USŁUGI NIEODPŁATNE SĄ OPODATKOWANE VAT

Opodatkowaniu VAT podlega nieodpłatne świadczenie usług na cele osobiste podatnika lub jego pracowników, w tym byłych pracowników, wspólników, udziałowców, akcjonariuszy, członków spółdzielni i ich domowników, członków organów stanowiących osób prawnych i stowarzyszeń oraz wszelkie inne nieodpłatne świadczenie usług. Jakie warunki muszą być spełnione, aby usługa nieodpłatna została opodatkowana VAT?

Warunkiem uznania usługi nieodpłatnej za opodatkowaną, zgodnie z art. 8 ust. 2 ustawy o VAT, jest łączne spełnienie dwóch przesłanek: usługa jest świadczona nieodpłatnie na cele inne niż związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa, a podatnikowi przysługiwało prawo do odliczenia podatku naliczonego związanego z tymi usługami. Należy przy tym zaznaczyć, że ustawa odnosi się do stanu obiektywnego, tj. istnienia prawa do odliczenia podatku naliczonego, a nie tego, czy podatnik z tego prawa rzeczywiście skorzystał.

Na tym tle warto zwrócić uwagę na dwa wyroki WSA w Warszawie. W pierwszym, z 13 lipca 2007 r. (sygn. akt III SA/Wa 3630/06), sąd uznał, że przekazanie nieodpłatne drogi zbudowanej przez inwestora (podatnik budował centrum handlowe) na gruncie należącym do gminy jest usługą niepodlegającą opodatkowaniu na podstawie art. 8 ust. 2 ustawy o VAT. Jednocześnie WSA potwierdził prawo podatnika, który drogę przekazał do odliczenia podatku naliczonego związanego z budową drogi. Sąd podkreślił, że warunkiem opodatkowania nieodpłatnego świadczenia usług na podstawie art. 8 ust. 2 ustawy o VAT jest łączne spełnienie dwóch przesłanek – brak związku świadczonej usługi z prowadzeniem przedsiębiorstwa i przysługiwanie podatnikowi prawa do odliczenia podatku naliczonego przy

nabyciu usług i towarów związanych z przedmiotowym świadczeniem. Nie ulega wątpliwości, że budowa i przekazanie drogi dojazdowej do centrum handlowego były w oczywisty sposób związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa podatnika. Ponieważ oznacza to brak łącznego spełnienia przesłanek określonych w art. 8 ust. 2 ustawy (spełniona została jedynie przesłanka odnosząca się do prawa podatnika do odliczenia podatku naliczonego przy nabyciu towarów i usług niezbędnych do budowy drogi), tym samym nie ma możliwości uznania usługi za podlegającą opodatkowaniu VAT.

Stanowisko to podtrzymał WSA w Warszawie w najnowszym wyroku z 16 czerwca 2009 r. (sygn. akt III SA/Wa 246/09), w którym podkreślił, że w każdym przypadku, w którym istnieje związek między wykonywaną nieodpłatnie usługą a prowadzoną przez podatnika działalnością gospodarczą (opodatkowaną), wyłączona jest możliwość zastosowania art. 8 ust. 2 ustawy o VAT, a zatem opodatkowania takiej nieodpłatnej usługi.

Źródło: „Gazeta Prawna”, 24.06.2009 r., Tomasz Michalik, doradca podatkowy, Mgm

Orzecznictwo

WSA W RZESZOWIE: WŁAŚCIWOŚĆ MIEJSCOWA ORGANÓW PODATKOWYCH A MOŻLIWOŚĆ ZALICZENIA NADWYŻKI VAT NA POCZET ZALEGŁOŚCI

Uprawnień podatnika do dysponowania zwrotem podatku, wynikających z przepisów Ordynacji podatkowej, ustawodawca w żaden sposób nie ogranicza właściwością miejscową organu podatkowego. Na skutek dokonanego z mocy prawa zaliczenia zwrotu różnicy podatku na poczet zaległości podatkowej następuje uregulowanie należności względem Skarbu Państwa, a nie określonego organu podatkowego. Rolą organu podatkowego jest jedynie wydanie postanowienia o charakterze deklaratoryjnym, stwierdzającego dokonane zaliczenie. Właściwość miejscowa organów podatkowych jest sprawą technicznej organizacji pracy i w żaden sposób nie może wykluczać korzystanie przez podatnika z jego ustawowego uprawnienia do zaliczenia zwrotu.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Rzeszowie w składzie następującym: Przewodniczący S. WSA Barbara Stukan-Pytłowany Sędziowie NSA Jacek Surmacz WSA Małgorzata Niedobylska /spr./ Protokolant sek.sąd. Teresa Tochowicz po rozpoznaniu w Wydziale I Finansowym na rozprawie w dniu 10 czerwca 2009 r. sprawy ze skargi W. O. na postanowienie Dyrektora Izby Skarbowej z dnia [...] grudnia 2008 r. nr [...] w przedmiocie odmowy zaliczenia nadwyżki podatku:

- 1) uchyla zaskarżone postanowienie oraz poprzedzające je postanowienie Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego z dnia [...] września 2008 r. nr [...]
- 2) określa, że uchylone postanowienia nie podlegają wykonaniu do chwili uprawomocnienia się wyroku
- 3) zasądza od Dyrektora Izby Skarbowej na rzecz skarżącego W. O. kwotę 100 (słownie: sto) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania sądowego.

Postanowieniem dnia [...] grudnia 2008 r. (nr ...) Dyrektor Izby Skarbowej w R. po rozpatrzeniu zażalenia W.O. na postanowienie Naczelnika Urzędu Skarbowego w R. z dnia [...] września 2008 r., (nr ...) w sprawie odmowy zaliczenia nadwyżki podatku naliczonego nad należnym do zwrotu na rachunek bankowy wskazany przez podatnika, wynikającej z deklaracji

VAT-7 za 05/2008 złożonej w Urzędzie Skarbowym w R. na zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych za 2007 rok (PIT-36L) w wysokości 20.958,00 zł w Urzędzie Skarbowym w Ł., utrzymał w mocy postanowienie organu I instancji.

W uzasadnieniu organ odwoławczy wskazał, iż w złożonej w dniu [...] czerwca 2008 r. w Urzędzie Skarbowym w R. deklaracji dla podatku od towarów i usług za miesiąc maj 2008 roku VAT-7, W.O. (dalej: Podatnik) wykazał nadwyżkę podatku naliczonego nad należnym do zwrotu na rachunek bankowy w wysokości 20.958,00 zł. We wniosku z dnia 24 czerwca 2008 r. Podatnik wniósł o zaliczenie nadwyżki w podatku od towarów i usług ujętej w w/w deklaracji na zaległości w podatku dochodowym od osób fizycznych w Urzędzie Skarbowym w Ł. PIT- 36L za 2007 rok w wysokości 20.958,00 zł.

Postanowieniem z dnia [...] września 2009 r. Naczelnik Urzędu Skarbowego w R. odmówił zaliczenia nadwyżki podatku naliczonego nad należnym do zwrotu na rachunek bankowy wskazany przez Podatnika, wynikającej z w/w deklaracji na podatek dochodowy od osób fizycznych za 2007 rok.

W wyniku zażalenia Podatnika sprawa była rozpatrywana przez Dyrektora Izby Skarbowej w R., który powołanym na wstępie postanowieniem z dnia 9 września 2008 r., utrzymał w mocy postanowienie organu I instancji.

Organ odwoławczy wyjaśnił, iż zgodnie z art. 87 ust. 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 54, poz. 535 z późn. zm., dalej: ustawa VAT), zwrot różnicy podatku następuje na rachunek bankowy podatnika w banku mającym siedzibę na terytorium kraju wskazanym w zgłoszeniu identyfikacyjnym. W przepisach art. 76 § 1, art. 76a § 1, art. 76b ustawy z dnia 29 sierpnia 1998 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 8 z 2005r, poz.60 ze zm.; dalej O.p.), ustawodawca przewidział w sytuacji, gdy występują bieżące lub zaległe zobowiązania podatkowe, by nadwyżka ta nie była zwracana na rachunek bankowy podatnika, lecz obligatoryjnie zaliczana na poczet tych zobowiązań. W sytuacji wystąpienia przesłanek, o których mowa w w/w przepisach, organ podatkowy niezależnie od woli podatnika, zalicza zwrot podatku na bieżące i zaległe zobowiązania podatkowe.

Organ odwoławczy powołał się na brzmienie art. 15 § 1 O.p., zgodnie z którym organy podatkowe przestrzegają z urzędu swojej właściwości rzeczowej i miejscowej. Wskazano, iż właściwość organów podatkowych związana jest ze zdolnością prawną do prowadzenia spraw z zakresu prawa podatkowego, która obejmuje prowadzenie spraw wynikających z realizacji wpływającego z mocy prawa obowiązku. Organ stwierdził, że w przedmiotowej sprawie w zakresie podatku od towarów i usług właściwym jest Naczelnik Urzędu Skarbowego w R., w sprawach zaś podatku dochodowego od osób fizycznych, właściwym jest Naczelnik Urzędu Skarbowego w Ł.

Zdaniem organu II instancji, zaliczenie zwrotu podatku na poczet zaległych, bądź bieżących zobowiązań podatkowych jest możliwe jedynie po spełnieniu warunków koniecznych, tj. w danym organie podatkowym musi istnieć zarówno kwota zwrotu podatku, jak również kwota zaległych bądź bieżących zobowiązań podatkowych. Z uwagi na to, że w Urzędzie Skarbowym w R. wystąpiła jedynie kwota zwrotu podatku, organ podatkowy nie był uprawniony do pozytywnego rozstrzygnięcia sprawy, gdyż zaliczenie dotyczyło zobowiązań podatkowych istniejących w innym organie podatkowym. Prawidłowo zatem organ I instancji dokonał zwrotu nadwyżki na rachunek bankowy Podatnika zgodnie z dyspozycją zawartą w art. 87 ust. 2 ustawy VAT. Na potwierdzenie swego stanowiska organ powołał pogląd prawny wyra-

żony w wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 19 lutego 2002 r. (I SA/Wr 1886/99).

W konkluzji organ II instancji stwierdził, iż z uwagi na to, że w Urzędzie Skarbowym w R. nie wystąpiły przesłanki do zaliczenia zwrotu podatku, dyspozycja Podatnika, sprzeczna z brzmieniem przepisu nakazującego zwrot podatku na rachunek bankowy nie mogła być przez organ podatkowy wykonana. Zwrot ten był bowiem wierzytelnością, a wierzytelności podlegają zajęciu tylko w trybie przepisów o egzekucji.

W skardze do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w R. na powyższe postanowienie W.O. wniósł o jego uchylenie.

Zaskarżonemu rozstrzygnięciu zarzucono rażące naruszenie przepisów art. 76 § 1, art. 76a i art. 76b O.p., zgodnie z którymi zaliczenie następuje z dniem złożenia deklaracji wykazującej zwrot podatku.

W uzasadnieniu skargi, Skarżący podniósł, że poza sporem pozostaje fakt, iż na dzień złożenia wniosku o zaliczenie nadwyżki w podatku od towarów i usług za miesiąc maj 2008 r. na poczet podatku dochodowego za 2007 r. istniała zaległość podatkowa. O istnieniu tej zaległości został poinformowany Naczelnik Urzędu Skarbowego w R., mimo tego nie podjęto żadnych czynności w celu realizacji przepisów ustawy Ordynacja podatkowa. W ocenie Skarżącego, powołanie się przez organy podatkowe na właściwość na podstawie art. 15 § 1 O.p. stoi w rażącej sprzeczności z obowiązującymi przepisami i narusza zasady współżycia społecznego, narażając podatników na dodatkowe obciążenia fiskalne. Podniesiono, iż dokonana przez organy podatkowe interpretacja przepisów art. 15 § 1 w związku z art. 76 § 1, art. 76a i art. 76b O.p. stanowi rażące naruszenie zasady zaufania do organów państwa. W ocenie Skarżącego, w sprawie nastąpiło "pomieszczenie" właściwości rzeczowej do załatwienia sprawy, jaką jest przebieganie nadpłaty, z właściwością miejscową, która sprowadza się do terenu działania organu.

W odpowiedzi na skargę organ odwoławczy wniósł o jej oddalenie, podtrzymując argumentację wyrażoną w zaskarżonym postanowieniu.

Zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. - Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Dz. U. nr 153, poz. 1269) oraz art. 3 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270 ze zm., dalej: ustawą p.p.s.a.), sąd administracyjny sprawuje kontrolę działalności administracji publicznej pod względem zgodności z prawem, stosując środki przewidziane w ustawie. Natomiast zgodnie z art. 134 § 1 ustawy p.p.s.a. sąd rozstrzyga w granicach sprawy, nie będąc jednak związany zarzutami i wnioskami skargi.

Skarga jest zasadna.

Przepis art. 76 O.p. stanowi, że nadpłaty wraz z ich oprocentowaniem podlegają zaliczeniu z urzędu na poczet zaległości podatkowych wraz z odsetkami za zwłokę, odsetek za zwłokę określonych w decyzji, o której mowa w art. 53a, oraz bieżących zobowiązań podatkowych, a w razie ich braku podlegają zwrotowi z urzędu, chyba że podatnik złoży wniosek o zaliczenie nadpłaty w całości lub w części na poczet przyszłych zobowiązań podatkowych.

Stosownie do treści art. 76b O.p. zasady dotyczące dysponowania nadpłatą określone w przepisach art. 76, art. 76a, art. 77b, i art. 80 O.p. mają odpowiednie zastosowanie do zwrotu podatku. Zgodnie z art. 3 pkt 7 O.p. pod pojęciem zwrotu podatku rozumie się m.in. zwrot różnicy podatku lub zwrot podatku naliczonego w rozumieniu przepisów o podatku od towarów i usług. Powyższe oznacza, że zaliczenie kwoty zwrotu podatku od towarów i usług na poczet zaległości podatkowej dokonuje się z mocy samego prawa i następuje z dniem złożenia deklaracji wykazującej zwrot podatku. W przedmiocie zaliczenia organ podatkowy ma obowiązek wydania postanowienia, które stwierdza tylko dokonane ex lege zaliczenie na poczet zaległości podatkowej. Skutkiem zaliczenia zwrotu różnicy jest m.in. wygaśnięcie zobowiązania podatkowego, z tytułu którego powstała zaległość podatkowa (art. 59 § 1 pkt 4 O.p.).

Powyższych uprawnień podatnika wynikających z przepisów Ordynacji podatkowej ustawodawca w żaden sposób nie ogranicza właściwością miejscową organu podatkowego. Na skutek dokonanego z mocy prawa zaliczenia zwrotu różnicy podatku na poczet zaległości podatkowej następuje uregulowanie należności względem Skarbu Państwa, a nie określonego organu podatkowego. Rolą organu podatkowego jest jedynie wydanie postanowienia o charakterze deklaratoryjnym, stwierdzającego dokonane zaliczenie. Właściwość miejscowa organów podatkowych jest sprawą technicznej organizacji pracy i w żaden sposób nie może wykluczać korzystanie przez podatnika z jego ustawowego uprawnienia do zaliczenia zwrotu. Sąd podziela pogląd zawarty w wyroku NSA z 8 lutego 2006 r. sygn. akt II FSK 1053/05 (publ. Lex nr 193104), że jeżeli kwota zwrotu różnicy podatku, pomimo to, że na podstawie art. 76b O.p. uległa z mocy prawa zaliczeniu na zaległość podatkową, zostanie zwrócona podatnikowi, to będzie to zwrot niezasadny i sprzeczny z art. 76b, 76a i art. 59 § 1 pkt 4 O.p. Dopiero brak zaległości podatkowych oraz bieżących zaległości podatkowych, a także brak wniosku podatnika o zaliczenie zwrotu w całości lub w części na poczet przyszłych zaległości podatkowych, uzasadniałby zwrot różnicy podatku na rachunek bankowy podatnika stosownie do treści art. 87 ust. 2 ustawy VAT. Podatnik nie może ponosić negatywnych konsekwencji takiej organizacji aparatu skarbowego, która uniemożliwia mu skorzystanie z ustawowych uprawnień i stawia go w sytuacji gorszej od tych podatników, dla których jeden organ podatkowy jest miejscowo właściwy zarówno dla rozliczenia podatku dochodowego, jak i podatku od towarów i usług.

To rzeczą organów podatkowych jest taka organizacja pracy, aby realizacja ustawowych uprawnień była możliwa.

W rozpoznawanej sprawie niewątpliwie przesłanki zaliczenia zwrotu wystąpiły, dlatego brak było podstaw do uchylenia się przez organ podatkowy od podjęcia działań w przedmiocie wniosku Podatnika, z uwagi na to, że zaliczenie zwrotu dotyczy zobowiązań podatkowych istniejących w innym organie podatkowym. Organy orzekające w niniejszej sprawie nie wskazały przepisów, z których wynikałoby, że warunkiem zaliczenia zwrotu podatku jest istnienie w tym samym urzędzie skarbowym (Urzędzie Skarbowym w R.) zarówno kwoty zwrotu podatku, jak i kwoty zaległych bądź bieżących zobowiązań podatkowych. Natomiast powołany w postanowieniu Dyrektora Izby Skarbowej wyrok NSA z dnia 19 lutego 2002 r. sygn. I SA/Wr 1886/99 zapadł na tle zasadniczo odmiennego stanu faktycznego i w innym stanie prawnym.

Należy zaznaczyć, że wątpliwości budzi kwestia, który z organów - czy ten w którym podatnik wykazał zwrot różnicy podatku, czy ten, w którym istnieje zaległość podatkowa - jest właściwy do wydania postanowienia w przedmiocie zaliczenia zwrotu, ponieważ obowiązujące przepisy tego nie regulują, a istnieją argumenty przemawiające zarówno za jednym, jak i za drugim.

Za przyjęciem właściwości organu, w którym podatnik wykazał kwotę zwrotu podatku przemawia to, że zaliczenie następuje z dniem złożenia deklaracji wykazującej zwrot podatku i wymaga złożenia przez podatnika wniosku, w którym wskaże on sposób zadysponowania kwotą zwrotu (wskaże zaległość lub bieżące zobowiązanie widniejące w innym organie podatkowym).

Nie jest jednak bezpodstawne przyjęcie właściwości organu, w którym widnieje zaległość podatkowa, o ile podatnik poinformuje go o posiadanej kwocie zwrotu (nadpłacie), wykazanej w innym organie podatkowym. Skoro bowiem zaliczenie następuje *ex lege*, a postanowienie w tym przedmiocie ma charakter deklaratoryjny, to ten organ ma wiedzę, co do kolejności zaliczenia (w przypadku wielu zaległości) i stwierdza w jakiej części zaległość i odsetki zostały pokryte wykazaną przez podatnika kwotą zwrotu.

Niezależnie od tego, który organ wyda postanowienie konieczna będzie współpraca między nimi w zakresie wymiany informacji o stanie zaległości podatnika i wysokości nadpłaty (kwoty zwrotu).

W złożonym wniosku Podatnik wskazał, w którym organie widnieje zaległość podatkowa i z jakiego tytułu, a do wniosku dołączył deklarację VAT-7 z wykazaną kwotą zwrotu. W tej sytuacji do organu podatkowego, do którego wpłynął wniosek podatnika należy decyzja, czy załatwi sprawę wydając stosowne postanowienie w przedmiocie zaliczenia zwrotu, czy - uznając się za organ niewłaściwy - przekaże wniosek do załatwienia organowi właściwemu. Ewentualny spór o właściwość rozstrzygany jest na podstawie art. 19 O.p.

Mając na uwadze powyższe, należy stwierdzić, iż decyzje organów obu instancji zostały wydane z naruszeniem art. 76b w związku z art. 76 § 1 Ordynacji podatkowej. Stwierdzone uchybienia stanowią inne naruszenie przepisów postępowania w rozumieniu art. 145 § 1 pkt 1 lit. c ustawy p.p.s.a., a to naruszenie mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy. Obligowało więc Sąd do uchylenia postanowień organów obu instancji na podstawie w/w przepisu cyt. ustawy.

Na mocy art. 152 ustawy p.p.s.a. Sąd orzekł, iż uchylone postanowienia nie podlegają wykonaniu do chwili uprawomocnienia się wyroku.

Zgodnie z art. 200 ustawy p.p.s.a. Sąd zasądził na rzecz Skarżącego tytułem zwrotu kosztów postępowania kwotę 100 zł, stanowiącą uiszczony od skargi wpis sądowy.

(Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie z dnia 18 czerwca 2009 r., sygn. akt I SA/Rz 48/09)

Źródło: serwis „podatki.pl”, 24.06.2009 r.,

NSA: PODZIAŁ UŻYTKOWANIA PRZEZ WSPÓLNIKÓW SPÓŁKI CYWILNEJ NIE PODLEGA PODATKOWI OD DAROWIZN

Zniesienie współwłasności użytkowania wieczystego przez wspólników spółki cywilnej nie

Naczelny Sąd Administracyjny nie zgodził się z organami podatkowymi, że przy zniesieniu współwłasności prawa użytkowania wieczystego w drodze umowy notarialnej notariusz jako płatnik musi pobrać podatek od spadków i darowizn. W takiej sytuacji u wspólników nie

powstaje przysporzenie majątkowe. Zdaniem NSA organy podatkowe i sąd I instancji błędnie uznały, że taki przypadek podlega opodatkowaniu na podstawie art. 7 ust. 6 ustawy z 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (t.j. Dz.U. z 2009 r. nr 93, poz. 768).

Spór w sprawie dotyczył prawa użytkowania wieczystego działek. Najpierw wspólnicy wnieśli je do spółki tytułem wkładów. Przysługiwała im współwłasność łączna. Potem postanowili zmienić umowę spółki i wyłączyć prawo użytkowania wieczystego z majątku spółki.

Od tego momentu prawo użytkowania wieczystego przysługiwało wspólnikom w równych udziałach, na zasadach wspólności w częściach ułamkowych. To pozwoliło z kolei znieść współwłasność i podzielić się prawem użytkowania po połowie.

Z tytułu nieodpłatnego zniesienia współwłasności notariusz jako płatnik nie pobrał podatku od spadków i darowizn. Uznał, że w sprawie nie wystąpiło przekroczenie wartości udziału we współwłasności (art. 7 ust. 6 ustawy o podatku od spadków i darowizn).

Organy podatkowe i sąd I instancji były innego zdania. Nabycie w drodze nieodpłatnego zniesienia współwłasności podlega opodatkowaniu podatkiem od spadków i darowizn. Podstawę opodatkowania stanowi wartość rzeczy lub praw majątkowych w części przekraczającej wartość udziału we współwłasności, który przed jej zniesieniem przysługiwał nabywcy.

W skardze kasacyjnej notariusz wskazywał, że wskutek zniesienia wspólności wspólnicy nie osiągnęli nadwyżki ponad wartość dotychczasowych udziałów. NSA uwzględnił skargę kasacyjną notariusza.

Wyrok jest prawomocny. Sygn. akt II FSK 237/08

Źródło: „Gazeta Prawna”, 24.06.2009 r., Aleksandra Tarka

Opr. Andrzej Smosarski

Prezentowane powyżej informacje stanowią ogólne omówienie danych zagadnień. W żadnym wypadku nie mają one charakteru oficjalnych opinii prawnych lub podatkowych. W celu uzyskania szczegółowych informacji na interesujące Państwa tematy prosimy o kontakt na adres

Grzegorz_Chrzanowski@onet.pl lub telefonicznie – 0692 515 734

Biuletyn Kancelarii jest przesyłany elektronicznie za zgodą odbiorcy. Jeśli nie życzą sobie Państwo otrzymywania Biuletynu – prosimy o kontakt e-mail Piotr_Wojciechowski@onet.pl